

קהל צדיקים ברוקמאן, מרדכי בן מנחם שמעון עמוד מס': 56 הודפס ע"י אוצר החכמה

פרשת תולדות

פסוק וילך משם יצחק ויחן בנחל גרר, נראה לי כי יש בחורה ד' בחי' ט"ז ט"ח, וידוע שהתנין רומזים על ה"א ראשונה רומז לבונה, ואותיות על ז"ח, וזה עבודת הצדיקים לחבר ואו עם ה"א ראשונה, וזהו פירוש הפסוק, ויחן בנחל גרר, נחל נקרא ואו כידוע, היינו שמושיך אל הנחל, גרר' [בנימטריא] בחי' ט"ז רומז על הבונה, ומי שהולך בדרך היה זוכה ויש שם, ראיחא בגמרא [יומא דף כ"ה ע"א] חין ישיבה בעזרה חלא למלכי בית דוד בלבר, והקשו החכמות הלוא מלינו שהבונים אכלו הקדשים בעזרה בישיבה, וחילנו דנבי עבדה שפיר הוחדה לכל מי שעבד הפילו חינו ממלכות בית דוד אבל ישיבה בלי עבדה לא הוחדה רק למלכות בית דוד בלבר, וזה וישב שם, דבינו מי שעוסק בעבודת האל שפיר הוחדה לו לישיב שם בעזרה, ובחידון החכמות שם, ודוק:

פרשת ויצא

אוצר החכמה

ויצא יעקב רגליו וכו', דהנה כתיב [שיר השירים ד'], כולך יפה רעיתי ומום אין בך כי כל ישראל הם נקראים בלשון יסוד, איש, אחר, כמו שכתוב ויחן שם ישראל נגד ההר, [שמות י"ט] כי כולם הם קומה שלימה, וזהו דרך הצדיקים שמעלים כל הנשמות הנדבאים, וכל הנילוות שגשלו למטה דרך הצדיק הוא שותף אחר עולמי עם כולם כי כלמי אפשר להיות קימה שלימה וזאת אבר אחת, רק בין כולם נעשה קימה שלימה, וזהו פירוש הפסוק, וישא יעקב רגליו, שהצדיק שנקרא בשם יעקב מעלה ומביא את בחי' רגלים וילך ארצה, פירוש שמוילך היחש שהם בחי' ארץ מדרגה קטנה, מוליד אותם לשרשם, וזהו בני קדם, עד הנחי' שנקרא ימי קדם, ודוק:

הבה את אחתי, הנה ראיתי בסידור שגשיאין של יעקב אבינו ע"ה, הינה בשב"ק היינו במעלי שבתא ע"כ, ומלחי רמו לזה מן ההורה מהפסיק הלו, רבה את אחתי, האותיות השניות הם אותיות שבת כזה, הינה איש אשתי — והא דרמזו באמצע החיובות, י"ל כדו — שלא ירגיש לבן את זה, שידוע שפונתן של ח"ח הוא בשבת, ויש בזה סודות גדולות וגם סגולה להיליד גנים בשמים ולצדיקים, ורלה יעקב שלא ירגיש לבן ויבלבל זאת, כי יעקב ולבן הם זה לעומת זה, ומכונה כיחא מה שפירש"י והלא קל שבקלים אינו אומר כן אלא כדי, להיליד חולדות, וגוכל עוד לומר בזה ראוי מחיבת הבה כי הבה בנימטריא י"ב כמספר הולדותיו שהיליד, דהנה לקמן פירש"י שהאימרוח ידעו שיעקב יוליד י"ב שבטים, ומסמאל את האימרוח ידעו זאת, בודאי שיעקב ידע זאת, והבן, — והנה ראיתי ע"פ הבה נחממה לו, לבטל שמירת שבת, וראיתי מקשין מאין רמו לזה, ואמרתי שהוא ב' בחסודה, הבה את אחתי, הבה נחממה לו וכו' שבבאן ה"י נשבת וכייל, כ"כ הבה נחממה לו היינו ענין שבת, ר"ל שיבטלם משמירת שבת, יבין, [המאסף], והנה עיין בסי' אור לשמים בפסוק היה בעלמו, שמעם ראוי למה שכתבתי, [המאסף]:

פרשת וישלח

ויירא ויגד לו, עיין פירש"י, י"ל עוד דהנה ידוע שיעקב אבינו ע"ה הי' מלמד על כל ישראל, עד ביאת הגואל בנ"י, וידוע שמהרשם שמשנה האבות סימן לבנים, וכו'

ווייז ויירא ר"ל בשביל עלמו, וגם וילד לו בשביל כלל ישראל, שלא יהי' מעשה האבות סימן לבנים שבניו יהי' ח"ו ג"כ נרדפים מבני עשי, והבן, [המחב"ק]:

ויוותר יעקב לבדו ופירש"י שבה פכים קטנים וחור עליהם, ושמשתי נשם הרה"ק וכו', מוהר"ר נחיר יחיאל הלוי מזובוטראוולי שליט"א דהנה מודרינה קטנה שבאנשים נקרא פכים קטנים, והנה מדרשו של יעקב אבינו ע"ה, היתה להתפלל על כל ישראל בכלל ובפרט עד ביאת המשיח, וגם כאן מכל ליי"ר שהתפלל על ישראל, אבל מחמת טרדת הזמן שבה להתפלל על אנשים שבמודרינה קטנה, וזהו, שבה פכים קטנים, ובג"ל. ועיי' חזר עליהם, להתפלל עליהם ג"כ ע"ל הקדוש, — וג"ל להביא רא"י לדבריו הק' מגמרא הולין ז' ע"א, ר"פ בן יאיר היה קאזיל לפדיון שב"ים פגע ב"י בניגאי נהרא ח"ל גיגאי חלוק לי מ"מך ואעבור בך וכו', חלק ל"י, הוה ההוא גברא דהוה דארי ח"י לפ"סחא ח"ל חלוק גמי להאי דבמלוה קא עסיק חלק ל"י, הוה ההוא טייעא דלווה בהדי"ו ח"ל חלוק גמי להאי דלא נימא כך עושים לבני לוי' חלק ל"י, ע"כ אלמא בדרך הצדיקים להתפלל על ישראל מדרגות גדולות וקטנות, והבן:

וישאל יח עיניו וירא את הנשים ואת הילדים ויאמר מי אלה לך ויאמר הילדים אשר חנן אלקים את עבדך, נראה לי על פי מה ששמעתי בשם באדמו"ר מרנא ודבנא מוהר"ר אלימלך זללה"ה, על פסוק [שמות י"ח] אשר שם האחד גרשם, כי אמר גר הייתי בארץ נכרי, ושם האחד אליעזר כי אלקי אבי בעזרי וגו', והקשה לכאורה הי' לך לקרוא לראשון בשם אליעזר כי אלקי אבי בעזרי, ופי' כי הי' למשה רבינו ע"ה גילוי שכינה ופי' דבוק בהש"ס מאוד, ואח"כ כשהוליד בן הי' תמוה בעיניו היאך יוכל זאת להיות שמי שיש לו גילוי שכינה יהי' לו עדיין גשמויות כזה, ולזה קרא לראשון בשם גרשם, כי גר הייתי ושאלו הולך בדרך אמת ורק שגרמה לו שיש לו גילוי שכינה, ואח"כ כשראה שיש לו דביקות הבורא ב"ה יותר ויותר, וגילוי שכינתו ית"ש, ואעפ"כ הוליד אח"כ בן שני קרא אותו אליעזר, כי אלקי אבי בעזרי, דהיינו שזה הוא רצון הבורא ב"ה וגוהן זאת להלדיק בהעברות שלו, ע"פ הק' ורפח"ח, ופ"ה ששאל עשו הרשע ליעקב אבינו ע"ה מי אלה לך, שאלה לך גדול מ"ן לך שיהי' לך אשה ובנים, והשיב לו הילדים אשר חנן אלקים את עבדך, פירוש שהש"ס השפיע לי זאת לנוכח העברות והזק [מכת"ק] א"ה לפי זה יש לפרש חיצת חנן, ולמה לא אמר נהן, כי חנן ר"ח חלה נדה, נה, ש"לתי לקיים הנ' מלת הג"ל וזה הוא העברות של איש ישראל, והנה על חיצת נדתי פירש"י נדתי בנימטריא חרי"ג ששמרתי חרי"ג מלות, דהיינו מחמת שאמר ילחק לעשו ופי' כאשר תדיר וגו', עיי' ח"ל יעקב וחרי"ג מלות שמרה, וגם כאן ח"ל שהבנים הם עפ"י מלות התורה ששמרתי אני וגם השלשה דברים, חלה, נדה, נרות, כר"ת של חנ"ק, ולא חוכל לי והבן:

פרשת וישב

והנה השמש והירח ואחד עשר כוכבים משחזרים לי נראה לי על פי מה שפירשתי והופע בהדר גאון עיוך, וזה כוד השחחוי' עיין שם בדברינו והנה יש י"ג חיקוני דרחמי נל"ר וגק"ה, נקראים חרין מולן קדישין כי מהם נעשות ההולדה והשפעת אור ושאר חיקונים הם משחטפים לאלו השנים, והשמש רומז על חול נל"ר והירח על חול וגק"ה, כי הירח הוא מקבלת מהשמש, והוא פירוש הפסוק, ו... השמש וירח, רומז על חרין מולין קדישין נל"ר וגק"ה, ואחד עשר כוכבים, רומזים על שאר חיקוני קדישין משחחוי'

משתחווים לי על ידי סוד השתחוו', הוא ממשיך—מי"ג תיקונים לזה העולם ועל ידי זה יתעלו הנילוות כנזכר בפרשת חיי שרה, בהרחב הדיבור, יעויין שם בדברינו ודוק היטב:

פרשת מהין

וַיְהִי מקץ שנתים ימים, עפ"י ששמעתי פירוש על פסוק צבוקר תאמר מי יתן ערב וצערב תאמר מי יתן צוקר, צוקר רנוז, לימי הצחרות, וערב רמו לימי הזקנה, וזהו צבוקר היינו בימי הצחרות תאמר מי יתן ערב, שאם אבא לימי הזקנה אזי תעשה תשובה וענה עדיין יש לי שהות, וגם שעתה אני טרוד בעסקים שונים, בחיפוש פרנסה עבור צ"ב ובני הקטנים, וצערב אם הבא לימי הזקנה אזי תאמר מי יתן צוקר, שאז הי' לי כח לשוב, אבל עתה אין לי עוד כח לשוב. וע"ז נוח שלמה המלך ע"ה וזכור את צוראך בימי בחורותיך עד לא יבואו ימי הרעה ופירש"י ימי הרעה הם ימי הזקנה, וז"פ ויהי מקץ ויהי לשון לרה וזהו, ויהי" שורה הוא לאדם מקץ שאם בא לימי הזקנה, אזי שנתים ימים, רולה הוא שמן השנתיים שהי' חי יהי' מהם ימים ולא שנים, ואומר אם הייתי בימי הצחרות הי' לי כח לשוב, וזהו הוא לרה אם המתין לימי הזקנה ולא שב בצחרותו, השי"ת יעזור לנו לשוב בכלל כל ישראל אמן, (המאסף):

פרשת ויגש

וַיֹּאמֶר אבינו שובו שברו לנו מעט אוכל, נ"ל עפ"י מה שפי' לעיל שע"י התשובה יומהקן כל הדינים ויהי' לנו כל טוב, וז"פ ויאמר אבינו שובו שע"י התשובה יהי' לנו חמירה ונ"ר, שברו "לנו", ויבשרו כל הדינים בגימטריא לנו (א"ה הגה ידוע כי חלקים הוא מידת הדין ובגימטריא פ"ו, שהוא כמספר "לנו") עוד שברו לנו שנוכה ע"י ההסובה שיהיה לנו פרנסה טובה וע"י מי נוכל להשיג זאת ע"י הלדיק שממשיך זאת, וזה מעט אוכל יקרא הלדיק כי הלדיק אוכל לשובע נפשו. והבן:

וַיֵּשֶׁב ישראל בארץ מלרים בארץ גושן ויאחזו בה, והקשה ש"ב הרה"ק המאור הגדול כקש"ת מוהר"ר יעקב מאפטא זוקללה"ה הא וישב ישראל הוא לשון יחיד, ולמה כתיב ויאחזו כלשון רבים, הול"ל ג"כ ויאחזו כלשון יחיד, ותיכף הרה"ק הג"ל דהנה ידוע שאות ו' רמו לעובד ואות ה' רמו לעובד, והנה תיבת "ויאחזו" יכול להיות שני תיבות "ויאחזו ו" ותיבת "בה" יוכל להיות צ"ה וז"פ ויאחזו בה ויאחזו ו' בה' ר"ל שהי' אחוז ומדבק ומייחד ו' בה' היינו שהי' מייחד צ' עולמות עובד"ז עם עובד"ב, והבן (א"ה עיין גם' אור לשמים שהביא כ"פ שכן הי' דרכו של יעקב אבינו ע"ה, א"ה עיין על זה גם' עשר אורות ע"ז ע"ב, אות נ"א):

פרשת ויחי

עַד כי יבא שילה, איהא בצעה"ט יבא שילה בגימטריא משית, שילה בגימטריא משה, נ"ל עפ"י שאיהא צוה"ק שמשה היא משית, וכתיב מה שהי' הוא שיהי' מה 'שהי' הוא ר"ת משה, רמו שהוא הי' גואל הראשון והוא יהי' גואל השני ולפי"ז ייחא הבעה"ט הנ"ל והבן, (המאסף):

פסוק

פרשת שמות

פסוק ובאשר יענו אחי כן ירבה וכן יפרץ, שמעתי מפי הרב הגאון המאור הגדול חריף ובקי שלשלת היוחסין

המופלא החסיד שבכהונה בקש"ט מוהר"ר משה נחן כהנא שפירא שליט"א חב"ד דק"ק קסגו שאמר בשם הרה"ק בלינא קדישא קודש הקדשים אבפקלריא המאירה דמטמרינ גליין ליי, ראש גולת אריאל חסידא קדישא ופרישא שלשלת היוחסין בקש"ט מוהר"ר הרבי ר' דוד מלעלוב זוקללה"ה זי"ע, שהקשה שכן רבה וכן פרץ גיבטיא ליי, ועוד ובאשר, הו"ו לכאורה למיתר, ויאמר בקראו שהכתוב מבטיח אותנו ובאשר יענו, שכל עת ועונה בנלותינו בכל דבר שיענו אותנו וכל ענין, כן ירבה וכן יפרץ, ע"כ דברי הקידוש הקדשים זי"ע, והנה הרב הגאון הג"ל אמר שבדבריו מובין דברי הש"ס [סוטה דף י"ו] וז"ל ובאשר יענו אחי כן ירבה וכן יפרץ כן רבו וכן פרצו מיבטיא ליי אמר ר"ל רוח הקודש מבשרתן כן ירבה וכן יפרץ יעוין פירש"י ז"ל, שאינו מובן היטב שפירש רוב"ק מבשרתן לישראל ויאמר למלכים אין מועיל לכם כן ירבה חסיד וכן יפרץ עכ"ל ז"ל דלפי פירוש ז"ל, ה"י הרוב"ק לישראל במלכים, וקשה דהול"ל בשרן לשון עבר וגם הלשון מבשרתן קשה שהול"ל מבשרתן, שהלא הדיבור ה"י לישראל שהיו אז, וגם קשה הלא מדרגת רוב"ק שזה ענין נבואה לא ה"י מובן אז לישראל העובדים בפרך ולחיה לורך ה"י אז מה שראו בעיניהם, ולדברי קראו זל"ה"ה, הדברים נאמרים לנו בני גלות בכל דור ודור, לחזק אותנו שגם לנו יה"י כן שכל מה שיענו אותנו בחיה ענין ובחיה אופן כן ירבה וכן יפרץ, ומיושב שפיר הלשון רוב"ק מבשרתן היינו אותנו מבשר רוב"ק היינו החורה שאומרת בלשון עתיד ונו"ו ובאשר שכן ירבה וכן יפרץ, וזה פירש דברי החסידה, יענוי ב' במסורה דין ואיך [מהלל ל"ד] עמך ד' ידבאו ונחלתך, יענוי ב' ב'אר המכורה שלעק דוד המלך בחפלתו לא תקיים הבטחתך שהבטחת יבאשר יענו כן ירבה, עלינו הבטחת זאת, ע"כ הלא עמך ד' ידבאו ונחלתך יענו וגו', ואמרו לא יראה יי, הלא מחייב אתה לקיים הבטחתך, וז"ל :

פרשת וארא

ויאמר ד' אל משה ואל אהרן כי ידבר אליכם פרעה חנו לכם רופא, וקשה ה"ל חנו לנו מופת מאי לכם, וכי משה ואהרן היו לריקים רופא, ושמעתי שהרה"ק הרבי ר' אלימלך ז"ל הקשה ג"כ קושיא זו, ותירץ כי הנה מעשה כשפים היו דבר חידוש כפלא בעיני מי שאין לו היכולת לעשות כזאת אבל בעיני המכשפים בעיני א"ן הדבר לשלא כידוע, אבל הנסים והנפלאות הנעשים ע"י הנביאים אז הוא בעיני עולם ג"כ לפלא ומופת גדול, וז"פ כי ידבר אליכם פרעה חנו לכם מופת היינו שחשבו דבר כזה שיה"י בעיני עמיתכם ג"כ לפלא ולמופת וכו' ארע כי הוא דבר נסיי ונחמות חלקות ורש"מ ושימדה, ולי הכותב נראה עוד דהנה כ' בפי שמות כשכחו משה ואהרן אל פרעה לשלוח את ישראל אמר מי ד' אשר אשנע בקילו לשיוח אז ישרא"ל לא ידעתי את ד', ואיתא במדרש שחפץ בס' שלו ואמר כל חלקים מלאתי ואלקי ישראל לא מלאתי, וגם אמר שהוא חלקי והוא ברא ח"ע, ולא שהקביה בראו ע"כ, וגמלא שהיא ה"י ברא ונראה בעיניו שאלוה שאומרים משה ואהרן שאלחם לנאול את ישראל, זה אלוה אינו בעולם כלל ח"ו, ואינו לדיך נירא ממנו אלא הם בעלמם הם שבאים לו שילח את ישראל

ישראל ומהם הוא שלדך לירא, וז"פ כי ידבר אליכם פרעה חנו לכם מופת, לכם היינו משלכם כמים על ולקחתם לכם ביום הראשון וזה חנו לכם מופת, שהחנו משלכם מופת ואדע גבורתכם שאני נריך לירא מכם ואשלח את ישראל, והבן [המאסף]:

עוד נ"ל, כי ע"י שחפש את הקב"ה בין עשריו שכתוב שם כל אלקים, וממילא אין הקב"ה חשיב אללו יותר מכל אלקים צ"ו, שכל גבורתם הוא ביד, וזה שהקב"ה יושב במרום וגזר מי יהי ומי ימות, ולא ביד, אלא ממילא הם מותים, זה לא האמין, וז"פ כי ידבר אליכם פרעה חנו לכם מופת, למשל אם מלך צ"ו שולח שני שרים למלך השני שיתן לו כך וכך מעיה, או שיעשה לו דבר אחד אשר הוא חפץ ממנו, ואם לאו יעשה לו כך וכך, והמלך אומר שאינו ירא ממנו אלא אומר הראו אתם את גבורתכם וממילא אדע אם יש במלכם ג"כ גבורה, וזה חנו לכם מופת, שחחנו אתם משלכם מופת וממילא אדע אם יש בשולחכם ג"כ גבורה, ואלרך לירא ממנו, והבן [המאסף]:

פרשת תרומה

אמר התנ"ך

ואגב אחי משיא בשעת הכהיבה, ע"פ ויקחו לי תרומה, דהנה חז"ל נחנו שיטור לתרומה, עיין טובה י"ד מח', בינונית א' מנ' עיין רעה אחד מח', וזה מרומן בפ' זה, דהנה ויקחו בנימט' עין במלואה, לי היינו הדומה לי היינו עין טובה, [כ"ס על ואתה קח לך מכל מאכל אשר יאכל וגו', להחיות אתך, הדומה לך], וע"ז כ' לי' שבנימט' מ', אי"כ ראי' שפ"ט הוא אחד מח' :

עוד פירשתי מ"ס באברהם ויתן לו מעשר מכל, ופירשתי לפי שם כהן ה', ע"כ, וא"כ חבת מעשר היינו תרומה ומרומן ג"כ שלשה מידות הנ"ל, דהנה אית ראשונה מן חבת מכל הוא מ', רמז לעין טובה, מ"כ הוא ס' רמז לעין רעה, כ"ל הוא כ' רמז לכינוי, והבן :

ועצו שטים, והקשה רש"י ומאין ה' להם במדבר, פירש ר"ת יעקב אבינו לפה ברוה"ק שצחידין בניו לבנות משכן במדבר והביא ארזים למלרים וכו', נ"ל שזה רמז כס' ויגש בפ' ויסע ישראל וגו', ויבא בארה שבע, כי שפ"ט ר"ת 'עלי' שטים במדבר :

ב' כס' זכרון שמואל [מתלמידו הק' ר' שמואל שמרי' מק"ק אוסטרזאוולע] פרשת תרומה ע"פ ועשית משכנות זהב וז"ל, ועשית משכנות זהב, ומתרגם וזכר מרמזן דזהב, שממתי מפי אדמו"ר בוליגא קדישא הרב מוה"ר מאיר מאפטא על התרגום מרמזן לשון רמז ואיני זוכר פירושו, ונ"ל לפרש ע"פ דברי קדשו דהתורה הקדושה מ"מ לשב"ק דבשנת השי"ת מוחל כל עונות צ"י כשמשמרים את השבת ועושים תשובה מאהבה כמ"ס חז"ל [שנת דף ק"ח] כל שומר שבת מחללו א"ת מחללו אלא מחול לו, ולא עוד אלא שנטשו

שנעשו חטאותיו זכיות, וז"פ ועשית, משכחות, ובחיבה זו יש אותיות, שבת מו"ק שנשכת נעשה מן המו"ק היינו הקליפה גליק כידוע שנשכת היא העלאת הליק מן הקליפה ועולה לקדושה, וז"פ ההרגוש מרמזן דהב שכל המרמזן נעשה דהב, וד"ק היעב וחבין עכ"ל:

פרשת קרח

ב' כס' זכרון שמואל חתמידו הק' ר' שמואל שמרי' זל"ל, פ' קרח וז"ל, וישמע משה ויפול על פניו ופירש"י שנתרשלו ידי משה, וקשה הלא חטא העגל הי' שקול כנגד כל החורה ולא נהרשלי ידי משה, ועוד מה זה נפילת על פניו, וג"ל לפרש ע"פ הפ' [משלי ח'] אשרי אדם שומע לי לשקוד על דליתיו יום יום ע"פ ספרים הק' המקובלים להקב"ה פותח בכל יום בערי רחמים ומוי שזכה שיכנס בהם מושך חכמים גדולים בכל יום אבל ח"ו מי שפוגם אין מניחין אותו ליכנס בשערים הגשמיים כמ"ש פתחו שערים ויבא גוי לדיק ואעפ"כ אין לך דבר שצומד בפני החכמה והקב"ה חומר חתירה כחומר חז"ל [פנהדרין ק"ג] וזה נקרא נתיב לז ידעו טיט ולא שופהו וכו', שחין יורעים מכטינים והיא למעלה במאמר חז"ל [מנחות כ"ט] כרעי דה"א חלוי' מאן דנפיק בהאי לעיל בפתחא דחיקא אחת היא שלה דרך שבירות רוח מאד מאד לפני כוחן לכבות והבוחן לבות בעלמו מוליך אותו במקום אשר אינם רואים כמו רחמי האב על הבן שהעא מאד כנגדו ונולשינים קובלים על מעשיו הרעים והאב רואה שאותו אהב רק שהבן מהחנן לפני אביו וקידע את לבו לפני אביו חבי רחם נא עלי וכנס אותי לפלגין שלך ואשליך מעתה את מעשי הרעים ואיני רולה ללאת מן הפלגין שלך ומהיום והלאה לא אשנה עוד מן דבורך ולויד יכל אשר תאמר אלי אעשה בשקירה רבה מה עישה האב מוכנים את הבן לפלגין שלו דרך גנים ועליות אשר אין רואה בכדי שלא להסטיין עניו ואח"כ בשמהקן הבן את מעשיו מוליד אותו לפני כל ומהפאר בו כן הנמשל כביכול עם צ"י כלל הדבר לפי פגם שפוגם אדם בעולמות אינו יכול לעלות בזה העולם רק בריב רחמי וחסדיו שמעלה אותו לאתר דליה צ"י פגמא וזה נקרא עלמא דחירות ונקרא פלא עלון מולא קדישא ושם אין בופ"ר, ושמונהי מפה הק' ארמו"ר חו"ה מאיר זל"ל אבריק אשכא שזמר על הפסוק [משלי ד'] עיניך לנכח יביטני, ואמר שכתב בנימין מילא פ"י כשאדם מביט נוכחו הוא רואה שלש רוחות מזרח לפן דרום ורומז לנ' אבות הם ג' היות גימטריא מולא ודפח"ת, ואופ"ף נופך משלי שרמוז ג"כ עיניך הם תמוז ואב שהם בחי' עינים כמ"ס האר"י הק' ז"ל, והם בחי' דינים, אעפ"כ לנוכח שהוא מולא קדישא נחמק הכל וכח"ס שהיא נתיב שאין שופ"ר כח"ס ספרי קידש כוונת השיפור:

ובזה נפרש הפסוק וישמע משה שרבין משה הפנים שחלקו על משה ושני משה בפני חמה היא ז"א וכמו שמהרגש ויקח קרח ואחפלג היינו שהתפלג משורש משה ושי' נהרשלו ידיו היינו כוחו להתפלל וליקח רחמים משרשו ויפול על פניו יפול היינו לחין חפילה וכן ראיתי במדרש במקום אחר, שהנשיך רחמים, מעל צ"י נומעל לו ש:וא רחמים גדולים, ונקרא ימי קדם כמ"ס הויהר הק' על הפ' אשר נשבעת לאבותינו מימי קדם עיין בפ' נשא באידרא קדישא וזה"פ הפסוק לשקוד על דליתיו ממשל לדלחות שנפתח"כ בכל יום היינו ימי קדם ופוא מולא קדישא עימא דחירות ומה יבא לנו רחמים וארובה מהרה ילמיח לכל צ"י אמן סלה, וד"ק היעב כי דברים עתיקים, עכ"ל:

ויגר

(מנכדו ורה"ק ר' אלטר מאיר דוד מוואלבראם זצ"ל)

וינר מואב מפני העם כי רב הוא, פירוש שירא מפני שיש להם רבי אללם, היינו משרע"ה שיחפלו בעדם ע"כ, והנחתי ראוי לדבריו מפירש"י שמפרש מה ראש מואב ליטול עלה ממדין כיון שראו ישראל נולחין שלא כמ"ה אמרו מנהיגן של אלו במדין ממנול נשאל מהם מה מרמו א"ל חין כוחו אלא בפיו, אמרו א"ל נבוא עליהם באדם שבונו בפיו, ע"כ, אלמא שיראו ממנהיגם שהוא רבי שלהם, והבן, ועיין ח"ס בס' ישמח ישראל ע"פ רב לך בשם אביו זצ"ל :

פרשת ראה

ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה, לפי משמעות הענין הי' ל"ל ברכה או קללה, כמ"ס אח הברכה וכו', ולמה כוללם יחד כזה ושמעי בשם הרה"ל מו"ה מאחס מענדיל ולללה"ה מנלאגוב, שכוונה משרע"ה כך הי', כי ידוע מ"ס הק' כי כל מה שישראל אוכלין בטובה בעוה"ז חין זה שכר החורה כי שכר מלוא בהאי עלמא ליכא, אלא מה שעושין אח הסורה והמלוא בשמחה זה נקרא פירות של המלוא וע"ז יש שכר בעוה"ז, אבל גוף המלוא קיימת לעוה"ב, וזה שאמר להם משרע"ה ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה כלומר הפירות של המלוא דהיינו משמחה של מלוא אח זה אנכי נותן לפניכם היום, וקללה ר"ת ובהקדן קיימת לכם לעולם הבא, עכרה"ק ודפח"ח עכ"ל, [זה כחוב בספר מנשר טוב, בשם חתנו ר"מ מנלאגוב זצ"ל] :

וידרשת ויחקרת וישאלת היטב, ר"ת הוא חס"ד, רמו שלא נהי' חושדין אח איש רק אם יש דרישה וחקירה ושאלה, — ועיין ברמב"ם שאפילו חתקל"ט חלקים נראה שהאדם הוא חייב, וחלק אחד נראה שהוא זכאי, היינו שלא עשה אח שמעשה הרע, שחושדין אותו אחת חייב לילך אחר המיעוט ולומר שלא עשה המעשה הרע, — וכמו שאיתא בסנהדרין גבי שמעון בן שטח, — והבן, [המאסף] :

פרשת שופטים

שופטים ושופטים, רש"י שופטים ושופטים, שופטים דיינים הפוסקין אח הדין, נ"ל ע"פ הגמ' כשיש דין למטה חין דין למעלה, וזה דייגין הפוסקין א"ה, שעי' שדייגין אח הדין למטה, עי"ז נפסק הדין מלמעלה, שלא חלח דין ממרום רק חסד ורחמים על ב"י, חמן — ואנכ אכ' מש"א על הגמ' לדיק גוור והקב"ה מקיים, גוור לשון כריתת כמו לגוור ים, וזה לדיק גוור שהלדיק כורת ושוסק הדין מישראל, והקב"ה מקיים דבריו: [המאסף] :

שום חשים עליך מלך מקרב אחיך מע"מ לא חוכל לחת עליך איש נכרי וקשה שהיחכן שהישראלים יבי' רוגים ליתן עליהם איש נכרי, ונ"ל ע"פ מה שפירש"י ע"פ ונחלחם אח מזבחותם ואכרתם אח שמם לא חטשון כן [פ' ראה] אזכרה וכו', אר"י ובי חפלה על דעתך שישראל נוחלים אח המזבחות אלא שלא חטבו כמעשיהם ויגרמו עונותיהם למקדש אבותיהם שיחרב ע"ש, וזה ג"כ יוכל להיות הפי' כאן, מקרב אחיך חשים ע"מ לא חוכל לחת עליך א"י, כשיהיו בא"י יעשו רש"מ, ויהיו נשארים בא"י ויהי' להם מלך מן הישראלים, שאם לאו יוגלו לגלות ויגרמו שיהי' להם מלך מן הנכרים, והבן, [המאסף] :

תכין לך הדרך ושלשח אח נבול ארעך, נ"ל שהחורה הקדושה מרמזת שיכין האדם הורך שלדיך כל אדם לילך בה, עשיר ועני, דהיינו לעוה"ב, וזה חכין לך סורך בה'

בה' הידועה, ושלשת ח'ג ארלך, שאדם ישלם לו שנותיו, שהם גבול כמה שנים ישהה על הארץ הזאת, ר"ל עולם הזה, ואם בא לשנות כ"ג וחלי, יזכור שכבר עבר לו שלש אחד, ולריך שיעשה חגיגה, ומי משתעי עוד אם בא לשנות מ"ז בודאי שלריך לעשות חגיגה, ואם עבר עוד חיזה שנים בודאי שלריך ל"ח, וזכו ושלשת - ושמעתי בשם הרה"ק הרי"מ מגור ז"ל שפירש על מה שפירש"י פ' בהעלותך פ' ומנן חמשים שנה יבז מלכא העבודה, ולא יעבוד עוד, וז"ל, ולא יעבוד עוד, עבודה משא בכחך אבל חזר הוא לנעילת שערים, ופירש הוא ז"ל, אבל חזר הוא, שלריך לחזור בחגיגה אם בא לשנות חמשים, משום לנעילת שערים שמיר יבא העת שינעלו השערים שלו, שלא יהי עוד זמן כביר בעוה"ז, והגן :

וְלֹא כביר לימים ראיתי בלואה של ארמור' הרה"ק ר' פנחס מנחם מפילץ ז"ל, שאם אדם בא לשנות ג"ה ה"ה כמו ער"ש אחר חלות, ע"כ :

כִּי תלך למלחמה על אויבך וראית כום ורכב עם רב ממך לא תירא מהם כי ד"א עמך המעלך מאמ"ל, ג"ל דהנה ידוע הוא שאם אדם עומד בתפילה ומכוין בה, ומי משתעי עוד אם הוא איש כזה שיוכל לכין כונות וכודות ג"כ, אזי בא הכע"ד ומחנהו ומכלכלין אוהו במ"ז, וע"ז נהג החורה עלה לזה שיעשה מה שיוכל לעשות ולא יחבטל משום דבר, ויקיים השלך על ד' יהבך ובודאי הוא ישיענו, וז"פ כ"ח למלחמה על אויבך היינו שחלא להלחם על אויבך הידוע, שהוא מלחמה הילר בחורה ותפילה, וראית כום ורכב, היינו המחנה של הכע"ד שהכלכלין אוהך, לא תירא מהם, כי ד"א עמך המעלך מאמ"ל, וזה ידוע שהי' שם המלחמה בנועלה ג"כ היינו בהשר שלהם, כ"כ ישיטך ד' עכשיו ג"כ ובלכר שהכין לש"ס, -- וז"פ אלה דרכב ואלה בכוסים, שבחמלע התפילה הם מכלכלין אוהך במ"ז ובג"ל, ועלה לזה כג"ל שיעשה מה שיוכל לעשות וישלך על ד' יהבו ויקוים, ואנחנו בשם ד"א נזכיר, ויהי הכוף המה כרעו ונפלו ואנחנו קמנו ונהעודר, כן יהי רלון חמן :

וְהָיָה כקרבכם אל המלחמה וגו', ואמר אלהם שמע ישראל אחס קרבים היום למלחמה, ג"ל שמכאן יש רמו שאם ב"י המה במלחמה ח"ו, ילעקו בקול רם, "שמע ישראל" ויגללו בעוה"שית :

וְאָנֹכִי אכ"י נשיא מכבר על המשנה בצרכות מאימתי קורין את שמע, עפ"מ שאיתא בגמ' מגילה האי מאן דמיבעית אש"ג דאיהו לא חוי מולא חוי, מאי תקנתא ליקרי קריאת שמע וזהו, מאימתי, אם נופל אימה על האדם, קורין את שמע יקרא ק"ש ובג"ל [בדרך לחות] :

וְהָנָה חיבת מאימתי שפי' לשון אימה, מובא ג"כ בשם הרה"ק הרבי ר' זשא ז"ל, ולענין אחר :

פרישת תבא

בשם הרה"ק מנעלו זלוק"ל, ויביאנו אל המקום הזה ויתן לנו את הארץ, רש"י אל

אל המקום הזה בית המקדש ויחן לנו את הארץ, כמשמעו ע"כ, והקשה הא לפי פירש"י איפכא הול"ל, ויחן לנו את הארץ, ואח"כ ויביאנו אל המקום הזה, דהא מקודם באו לא"י, ואח"כ נבנה הבית המקדש, והירץ דהנה איתא ביומא בן עוזיאל פ' יתרו פ' ואשא אהבם על כנפי נשרים, וז"ל וטענית יתרון על ענין הי כעל נדפי נשרין מן פילוסין ואוביליח יתרון לאחר בית מקדשא, למעבד חמן פסחא ובההיא ליליא אחיבית יתרון לפילוסין ע"כ, ולפי"ז כ' מקודם ויביאנו אל המקום הזה, דהא מקודם באו למקום המקדש ובג"ל, והבן :

ליקוטים מהה"ק ר"מ מאפסא

כתוב בספר חסידות שלמה ליום כפורים בד"ה במסכת יבמות ל"ז ע"כ, רב איקלצ, וכו' מאן הוי ליומא, באמה"ד וז"ל, והו כל ענין מעשינו בימים האדירים האלו, ברי"ה ויוה"כ וחקיעת שופר לעשות יחווים בעולמות העליונים ופי"ז מביאים נשמות חדשות בנחי' עיבור לקרב הגאולה כאשר יכלו נשמות שבגוף, וז"ש בשם ארמו"ר הרה"ק מוהר"ם ז"ל מאפסא, הפי' ונתנה היקף וכו', כמה יעברון וכמה יצטריון, כמה יתעברו בשנה זו ויפקדו בוש"ק שידרו נשמות חרשות כדי שיחדל שם כבוד ולכבוד, וכמה יצטריון שיהיו בריאים בשלימות כדי לעשות רצוני ית"ש, וז"ש למעבד נשמתין ורוחין חדתין, הפי' כב' אופנים להמשיך נשמתין ורוחין חדתין וגם הנשמות שבבר באו לעולם יעשו רצון הנורא ב"ה, עכ"ל :

אוצר החכמה

עו"ש בליקוטים לשמיע דף ס"ד ע"א וז"ל, בשם ארמו"ר הרה"ק מו"ה ר' מאיר מאפסא ז"ק"ל, בפ' ד' עוז לעמו יתן וגו', פי' שהקב"ה נוחן עוז לשון עוזת שיערב לבם לנבט אליו אל הרנה ואל החפילה, האמנם כי הלכ ידע מדת נפשו כי שפל מלבו, הם מתחזקים ונוטחים בישועתו, כי לא בזה ולא שקץ טעות עני, ע"כ, א"ה על פי זה פירשתי הפ' נורא חלקים ממקדשך וגו', ממקדשך היינו הצדיקים כמו שאיתא ברש"י פ' שמיני א"ת ממקדשך אלא ממקדשך, וזה נורא חלקים האלקים נורא שיראין לומר לפניו שירות ומשכחות, ממקדשך, ע"י שרואין שהצדיקים הקודמים עבדו אותו ביחד שאת, וגם באותו הדור יש צדיקים שעובדים אותו ביותר, רק החדש הוא, בשביל שאל ישראל שיהא חסד [כח"ש חסד, אל"כ כל היום] הוא נוחן עוז ותעוזות לטעם, שיחזקו בעבודתו, ופי"ז ברוך חלקים, יוכלו לצרכו ולומר ברוך חלקים, היינו שירות וחשבנות לחלקים, והבן :

ואגב הכתוב משי"א על ס' וירא חלקים את בני יודע חלקים [ס' שמות] ט"ן פירש"י, וז"ל עוד ע"פ שאיתא בס' שומנין תיבת ידע הוא לשון שבירה, כמו ויודע בהם אנשי בזכות, וזה י"ל כאן נ"כ, וירא חלקים את בני היינו שראה לרחם ולא יכול להתאפק שלא ירחם עליהם, וידע חלקים, שיצר המידת הדין ורחם עליהם :

עוד פירשתי הפסוק כהלים, מי יודע עוז אסך, פי' הצדיק שנקרא מי כידוע, הוא יכול לשבר עוז אסך, ולהביא מידת רחמים על העולם, ע"ד, אשריהם הצדיקים שמהפכין מידת הדין למדת רחמים :

איתא העובד מיראה זכיר במלות ל"ח ונ"ל שזה רמזו בפ' את האלקים ירא ואת מלותיו שמור, כי זה כל האדם, דהנה שמור הוא ל"ח, וזה את האלקים ירא, היינו מי שטובד מיראה, זה מקיים ואת מלותיו שמור, היינו שזהיר במלות ל"ח, [הכוח] :

כחונ

כתוב גם עטרת זקנים מחרה'ק מוהרי"א זל"ל מודיעטוב וז"ל, פ"א בא אליו אחד מחסידיו בנקשה להורות לו עלה לעבודת השי"ה, והשיבו ע"פ המבואר גם' הק' אורח לחיים בשם רבו הקוה"ט הרבי ר' שמעלקי זל"ל מנ"ש, על מאמר רז"ל ארשנ"ל ילדו של אדם מתגבר עליו בכל יום וכו', ואלמלי שהקב"ה עוזר לו אינו יכול לו וכו', אי"כ אי"א לעמוד נגדו בלתי עזרתו יתברך, ובאמת א"ס האדם הוא כהין ואפ"ס אללו הקב"ה עוזרו, [כמ"ש ישעי' כ"ז ט"ו] כי כה אומר ר"ס וגש"א שוכן עד וקדוש שמו מרום וקדוש אשכ"ן וא"ת דכ"א ושפל רוח, [ועיין בסוטה מחלוקת ר"ה ור"ח], וא"ל הו, אין חני והוא יכולין לדור, ואז ממילא הינו יכול לעמוד כנגדו כנ"ל, ע"כ הטלה היעולה להכניע א"ע תמיד עד קלה האחרון, ואז בודאי יעזור לו ה"שי"ת כנ"ל :

ועד-ז פי' הרה"ק אי"א מו"ה ר' מליר מסטאבניץ זללה"ה, הפכוך [מהל"ס קמ"ה י"ד] סימך ד' לכל הנופלים וזוקף לכל הכפופים, ודקדק לכאורה ה"י לו לכתוב לשון סמיכה^ה אלל הכפופים, ולשון זקיפה אלל הנופלים, רק האמת שהעיקר להיות שפל בעיניו עד קלה האחרון, וזה המעיני הכתוב כומך ד' לכל הנופלים, רל"ל שמי שהוא בעיניו כאין ואפ"ס ושחה לעפר נפשו, אי"ל רק כמיכה^ה לגד, אב"ל מי שהוא בעיניו עכ"פ רק כפוף זה לדרך כעד יותר, הינו זקיפה ממש, עכ"ל של ס' עטרת זקנים :

אמר פי' על חסידת ש"ע כי אחה שומע חסידת כל פה, היינו אפילו א"ס אינם מכוונים וגם א"י אפילו פי' המלות ג"כ רק שמדבר בפה, אפ"ה הקב"ה שומע, ע"כ :

ואגב א"כ מ"ש חני מאתו ענין, ממש"א וטובה לעמו ישראל בעת בועס אליו, לכאורה למה לא כ' לו, ונ"ל עפ"י ש"א"ח בס' ת"ש על ודע מה למעלה מזה, שמלכות שבו לו לאדם יוכל לשטר עליו מה שיש למעלה, כי בכל לרדת לו לר, וזה מה למעלה ממך ע"ש, וא"ח עור בס' חו"ל שהלכות שבאו לו לאדם אינן אפילו כטיפה מן הים מה שיש למעלה, וא"ס האדם בא להחפ"ל יתפלל תחילה עבור השכינה ועי"ז יוכל הוא להושיע ג"כ, ועי"ז פי' הת"ש לר' הישועה שא"ס בא ישועה לר' אזי על עמך ברכתך סליח, ועפ"ז פי' הגמ' מ"מ הראשונים החפ"לו וגענים מפני שהחפ"לו בשם, הינו כנ"ל שהחפ"לו תחילה עבור השם, ועי"ז נענו גם הם, והיב"ח בשם ר"ל עבור השם, [א"ח"כ מלח"ה כן בשם הרה"ק הר"ר ר' בעהר זל"ל], וז"פ כאן וטובה לעי בעת שועס אליו, דהנה רש"י פ' ויקרא בהחילתו פי' שהיב"ח אליו משמע יותר שמדבר לאדם אחד הנוכח, מחיבת לו, [עיין שם ש"ח ע"פ אליו ופירש"י אליו למעט את אהרן], וזה בעת שועס אליו, שהעיקר החפילה שלהם הוא רק בשביל אליו, מה שאליו נוגע הלצר, ועי"ז הם נענים ג"כ וכהנ"ל, והבן :

ונחזור להרה"ק הנ"ל, פי' הפ' ההופכי הלור א"ס מים, פי' שזרתו של אדם מתהפכת בשביל מים ר"ל א"ס הולך למקוה, ועי"ז נעשה דר' חדשה, א"ח"כ ראינו גם' מקדש מעט על תהלים, בשם כ"י מר' שבתי מראשקוב זל"ל ע"פ י"לב ע"הר יברא לי אלקים, ר"ת, 'ע'ב"ל' וס"ת, 'ב'ר'א"ה שהטעילה בכוונה גורמת לאדם להיות דר' חדשה, ועיין דר"ה שער האהבה פ' י"א דר"ה נקיות מביאה לידי טהרה באמה"ר זל"ל, וביציאת האדם מן המקוה הרי נתקנו איבריו ונשמתו וה"ה חדש וכו', וירגיש האדם נעלמו רוח חדשה, מנינוץ הפגמה שחזרה אליו עכ"ל, ובאמת מובא בשם הארז"ל שכלאחו ממקוה יאמר לב סהור ברא לי אלקים, ורוח נכון חדש בקרבי :

כתוב גם דברי חורב ל"ז ע"א זל"ל, כתב יד מהקדוש ר' מאיר זל"ל מאסטא, א"ח"ל במקום שבעלי חסובה עומדין אין לדיקים יכולים לעמוד, והעצם כי הלויק

סימך

סומך מעט על עבודתו, אבל הבעל תשובה רואה בעיניו כי חיו אחד שצרו וילאם למלוא פתח וחרטה להלל נפשו ע"פ התורה וכו', או משליך נפשו לר' לבד אשר חסדו ועובדו אין לו ערך ומי יאמר לו מה תעשה וממנה יושע, אבל הלדיק לא יוכל להעלות נפשו שזה, ע"ל, [א"ה עיין בספרו הק' אור לשו"ס פ' דף פירוש אחר על זה]:

ואגב א"ה מחמתו הרב"ק ר"י קעזיס ז"ל, מה שמלאתי בס' אחת ליעקב מהרה"ק ר' יעקב יצחק מבלעגרוב ז"ל פ' בראשית פ' ויאמר ר"א לא טוב היות האדם וגו' באזהר וז"ל יבואר ע"פ מאמר חותני וקיני הרב"ן הק' מרן יוסף קעזיס זללה"ה ז"ע, על ה' דאמרינן בגמ' ב"ר ב"ח באותו אשה באותו מקום באותו זמן, פ"י היינו כי כל איש הישראלי בודאי ^{אוצר החכמה} רוצה להיות מהשבים לפניו ית"ש, רק הילכ"ר מרמה אותו באזרו יש לך עשה ערבות שונות, יש לך אשה רעה, אין לך מקום נהחבורה הלדיק לזה ואח"כ בין אנשים בעת אשר יתלוצצו ממעשיך וגם עשה בזמן הזה אין ראוי כי לא טוב הוא כעת כי נהפך עליך הגלגל ר"ל לזה אחז"ל אדרבה כי עיקר הנוגע הוא באותה אשה כמות שהיא ובאותו מקום כמו שיש לך, ובאותו זמן כמות זהו עכ"ר ודפ"ח"ת, ואגב א"ה מש"מ. י. על מה שאיתא בילקוט יחזקאל י"ח שאלו להחיה נפש החוטאת כמה התפטר אלהי חטאים חרדוף רעה, נבואה אמרה נפש החוטאת הנוה, חורה אמרה יציה אשכ, ויקב"ה אמר יעשה תשובה, ע"כ, וראיתי בהקדמה לס' כנף רגנה ע"ז וז"ל והנה קרבן הוא רק על חטא שוגג, אבל תשובה שאמר הקב"ה הוא גם על עין ופסע, וז"פ פשטינו אח"כ חפ"ס, היינו החטאים שהיינו יצאים במידה ב"פ, פשטינו אח"כ הקב"ה הכפ"ס, ע"ז וז"פ פירשתי אני הפ' הלא הוא מחוס טמדי כמס בלוגרות [דברים ל"ב] וזהו יצאים ר"ה 'כפרה' ומחילה יסליחה, וזה הלא הוא חס"ד טמדי כמס בלוגרות, היינו מ"ה במיעי. תשובה ע"פ הקב"ה, [דהא שום אחר לא הסכים לזה וכנ"ל] ויש לאדם מחילה ס' כי הוא מחוס ובמחוס ואין טעם לדבר, רק הקב"ה וברוך שמו, הוא כך רגונו, הקב"ה יזכינו לעשות תשובה שלימה אמן:

שמעתי מאיש ח"א על פ' ציוס שהוא ילא מרושלים מוס חיים, היינו שכל אור"א יוכל לחדש חידושי תורה, שיה נקרא. מוס חיים" ע"ש היו כל למא למ למו, לחיים וען. חיים" הוא וכו', ויהי להם חשוקה לזה, ובח"ס בחרגוס יהונתן על דות, שקורס ביאח המשיח לא יהי רעב ללחם כי"א רענים וחשקים לחירה ע"ש. עו"ש נומנו ע"פ ורוח חלקים מרחפת על פני המים, ורוח חלקים היינו זיו חלקים, כמ"ס במשה כי קרן עור פניו, וזה ורוח חלקים מרחפת ע"פ המים, שזיו חלקים שוכן רק ע"פ האדם הוס שטוסק נחורה שנק"ח מוס, והבן:

איתא במדרש אין. לוב אמר ד' לרשעים מבאן בהקב"ה אוהב אח הרשעים, והוא תמוה, וז"ל. דהנה כי החפץ אחפון במח דשע נאס ד' חלקים הלא בשונו מודרכין ומי, [וע"ז אלו אימרים ועד יוס מוהו חחכה לו לחשובה להנעומו לחחי'] וזהו אח"כ בס' נחל קדומים פ' יתרו שמשפט קרוי שלום ושלום קרוי משפט [וג"ל הטעם כי ע"י המשפט נעשה שלום, למשל ב' ב"א מחשודרים זע"ו ז"א אח"כ חייב לי, וזה יוצר לא כן, ובאים לדן והב"ד שופט אותם ועושה שלום ביניהם] וז"פ אין שלום אחר ד' לרשעים, פ"י שאין שופט אותם מיד, אלא מוח"ן ומלפה עד יוס המוחה אולי יסיבנו, וא"כ מזה רא"י, שהקב"ה אוהב לחס, ודו"ק:

ואגב א"ה מש"ס בנה הרב הלדיק אנדק"ק טירוף שיח"י, על מה שאיתא הופסר מחבירי

מחזירו אל יפטר חלל מחוך דבר הלכה, דהנה ידוע שישראל מתפללין לר' השיבנו ד' חליך וגשונה, והקב"ה אומר שובו אלי ואשובה אליכם, והנה הקב"ה הוא יחיד ומיוחד, וישראל הם רבים, והנה יחיד ורבים הלכה כרבים, וזה אל יפטר חלל מחוך ד"ה, מחוך יחיד ורבים, הלכה כרבים, והנפטר מחזירו לריך לזכור להתפלל על דבר זה, שיקיים צוהרה, אח"כ מלאחי בירושלמי מהו הלכה יחיד ורבים הלכה כרבים, ובשם אדמו"ר הדו"ק ר' דוד אהרן שליט"א מוזארק, שמעתי בן דהנה החוך והאמנע של היכה, דבר"ה הוא צ' והחוך והאמנע של ח' יכה, הלכה"ה הוא כ' והס ר"ח, צרכה צהנים" וזה אל יפטר חלל מחוך ד"ה מהאמנע של דבר הלכה שהוא צרכה כהנים, ר"ל שצרכה צרכה כהנים, והבן:

אבן מלאכו הנוגים וגו', כ"ל דקאי על יוסף שנאמר חללו משם רועה אבן ישראל, הנוגים ר"ל השבטים, וזהו אבן מאסו הנוגים, שהשבטים מאסו את יוסף ומכרוהו אצל יתה לראש פנה, שנעשה מלך, ומסיים הפסוק, מאת ד' יהיה זאת, כ"ס לא אחס שלחם חותי הנה כי האלקים היא נפלאה בעינינו שדבר זה היא פליאה בעינינו, וזה ה"ס עשה ד' נגילה וגשמחה בו, שנשכח העת והשנים של שבע שני הרעב היינו שמחים בו, כ"ס ואחס חבתם עלי רעה אלקים חסדה לטובה, לחטן עשה, ביום הזה" להחיות עם רב, [המאסף]:

פסוק והיית אך שמח, כ"ל דהנה איתא בגמרא צילה פלוגחא ר' אליעזר ור' יהושע ר' אליעזר סובר אין לו לאדם צו"ט חלל לו אוכל וסיתה או יושב ושונה, ר' סובר חלקה חזיו לר' וחזיו לכס, ואמרין בגמרא ומדווייהו מקרא אחד דרשו כתוב אחד אומר עלתה הה"ל לכס וכתוב אחד אומר עלתה לר', הא בילד וכו', ע"ס, והנה הרמב"ם סובר כר"י ואמרתי שמפסוק הזה משמע כר"י דהנה בפסחים דף ה' ע"א דייק הגמרא דחזון בערב פסח אכור מושם שעות מופ' אך ביום הראשון חזניתו שיה' מנחמים אך חלק ופירש"י אכן ורקין מיעוטין וכו' וי"א אך הוא חן באח"ס בע"ס וכו' ע"ס, וי"פ ג"כ כאן והייתה, אך"ה שחם שבשמחה יו"ט תהי' צבח' , אך"ה דהיינו חלק וחלי וגב"ל, ולפי"ז דייק הרמב"ם דהלכה כר"י שאומר חלקה חזיו לר' וחזיו לכס, ודו"ק, אח"כ מלאחי בכלי יקר פי' אמיר פי' מועדי ד' באמה"ד וי"ל, ד"א אשר חקראו אותם קריאה זו היא צד"ת שיחזקו בהלכות פסח בשבט וכו', ועל קריאה זו אומר חלה הם מועדי וכו', ומ"ס חלה תעשו לר' במועדיכם לפי שצריך ליחן חזיו לר' וחזיו לכס עכ"ל, [המאסף]:

